

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради
Березівського ліцею
Березівської сільської ради
Житомирського району
Житомирської області
(протокол № 1 від 28 серпня 2024 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ по Березівському ліцею
Березівської сільської ради
Житомирського району
Житомирської області
від 28 серпня 2024 року № 49-а/г

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
БЕРЕЗІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ
БЕРЕЗІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
ЖИТОМИРСЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
(10-11 класи)**

Пояснювальна записка

Освітня програма ліцею (далі-ліцею) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та статті 10 Закону України «Про повну середню освіту».

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації ліцеєм єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки між окремими предметами, курси за вибором тощо, зокрема їх інтеграцію, а також логічну послідовність їх вивчення, які натепер подані в рамках навчальних планів (*таблиця 1, 2*);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в *додатку 1*;
- пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Навчальний план для 10-11-х класів ліцею розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів та профільних предметів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ліцей формує з варіативних модулів (футбол, баскетбол, волейбол, легка атлетика) відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази ліцею та кадрового забезпечення.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети, що вивчаються на профільному рівні (10 клас – українська мова, 11 клас – біологія);

З метою проведення пошукової та навчально-дослідної роботи в позаурочний час для учнів 10-11-х кл. організовується та проводиться пошуково-дослідницька робота.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їхнє навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності будуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх буде враховано при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети, виходячи із наскрізних тем при вивченні, проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, між класові та загальноліцейні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- *предмети за вибором*: інформатика, технології, мистецтво;

- *робота в проєктах* в ліцеї передбачає формування в учнів навичок пошукової, дослідницької та творчої роботи в групах. Як правило, робота над проєктом проходить протягом навчального року.

- *позакласну навчальну роботу і роботу гуртків*.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне залучення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. У процесі навчання не лише

показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного опанування нових знань, перевірки їх на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно - діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається після отримання базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, розпочнуть здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури.
- Суспільствознавство.
- Мистецтво.
- Математика.
- Природознавство.
- Технології.
- Здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки

з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у засвоєнні нового матеріалу здійснюватиметься не лише на традиційних уроках, а й на лекціях, конференціях, екскурсіях і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекція основних компетентностей, крім уроку відповідного типу, проводитиметься на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку проводяться навчально-практичні та практичні заняття, які поєднують виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні будуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. На цих заняттях учні можуть застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія цілеспрямовано ознайомлює учнів з об'єктами та забезпечує спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Для учнів проводитимуться оглядові консультації, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

З метою проведення пошукової та навчально-дослідної роботи в позаурочний час для учнів 10-11 кл. проводиться пошуково-дослідницька робота.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, про

виконання яких звітують перед учителем.

Практичні заняття та заняття з практикуму будуватимуться та проводитимуться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Експерсії в першу чергу повинні показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів, (можливо, поєднувати зі збором учнями в процесі експерсії матеріалу для виконання визначених завдань). Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. Ліцей повністю укомплектований необхідними кадрами для забезпечення освітньої діяльності.

Якість проведення навчальних занять; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей). Не останнє місце в роботі ліцею займають моніторингові дослідження, які і надалі будуть проводитися. З метою глибокої перевірки якості знань та якості перевірки цих знань учителями щороку проводиться:

- моніторинг успішності учнів (щомісяця);
- моніторинг якості знань учнів (в кінці семестру, року);
- моніторинг якості знань учнів з тих предметів, які за планом внутрішнього контролю, підлягають перевірці.

Одним з напрямком роботи педагогічного колективу ліцею є робота з обдарованими та талановитими учнями. Така кропітка робота дає свої результати.

Учні ліцею постійно беруть участь у предметних олімпіадах, конкурсах, змаганнях тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

Основними завданнями щодо оновлення методичної бази освітньої діяльності ліцею є:

- модернізація системи науково-методичної роботи з педагогічними працівниками ліцею шляхом використання сучасних підходів щодо організації науково-методичної роботи;
- оновлення змісту і форм науково-методичної роботи з педагогічними кадрами ліцею шляхом активізації та здійснення інноваційної діяльності вчителя та впровадження нових педагогічних технологій, методик,

- інтерактивних форм і методів навчання дорослих;
- координація і науково-методичний супровід реалізації профільного навчання в старшій школі.
  - *контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;*
  - проводиться і буде проводитися постійно, відповідно до плану роботи ліцею на рік, перспективного плану розвитку ліцею та плану внутрішнього контролю. Ці питання регулярно розглядаються на засіданнях педагогічної ради ліцею, методичних об'єднань (комісій), творчих груп тощо.
  - *моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ліцею;*

Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників. Підвищення фахового і кваліфікаційного рівня, методичної майстерності педагогічних працівників ліцею відбуваються завдяки:

- системі методичної роботи в ліцеї,
- навчанню на курсах підвищення кваліфікації, самоосвіті педагогічних працівників
- відвідуванню педагогічними працівниками, за власним бажанням заходів за межами навчального закладу.

У системі методичної роботи заплановані заходи, які сприяють підвищенню кваліфікації та фахової майстерності педагогічних працівників. Це заходи з вивчення передового педагогічного досвіду та втілення їх у практику, поширення педагогічного досвіду педагогічних працівників, кооперативне і корпоративне навчання педагогічних кадрів, організація роботи авторських творчих майстерень тощо.

Освітня програма ліцею передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

В 10-11-х класах ліцею навчається 40 учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальний план складений з урахуванням гранично-допустимого навантаження.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної

середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично-допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Перелік навчальних програм

для учнів 10-11-х класів

(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
3.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
4.	Географія	Рівень стандарту
5.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
6.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
7.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
8.	Інформатика	Рівень стандарту
9.	Історія України	Рівень стандарту
10.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
11.	Математика (початок вивчення на поглибленому рівні з 8 класу)	Профільний рівень
12.	Українська література	Рівень стандарту
13.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
14.	Фізична культура	Рівень стандарту
15.	Хімія	Рівень стандарту
16.	Іноземні мови	Рівень стандарту
17.	Іноземні мови	Профільний рівень

Навчальні плани згідно наказів МО України	Додаток №2 від 20.04.2018р. №408	
Предмет	X	XI
<i>Інваріантна складова</i>		
Українська мова	2+4	2
Українська література	2	2
Німецька мова	2	2
Англійська мова	2	2
Зарубіжна література	1	1
Математика	3+1	3+1
Інформатика	1,5	1,5
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	
Географія	1,5	1
Біологія і екологія	2	2+5
Фізика та астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Технології	1,5	1,5
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5
Разом (без фізичної культури)	27+3+7,5	26+3+8,5
<i>Варіативна складова</i>	8	9
Курси за вибором:	0,5	0,5
Історія рідного краю	0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження на учня:	33	33
Факультативи:		
Всього	38	37

Освітня програма в обсязі *11 (одинадцять)* сторінок пронумерована, прошнурована, скріплена печаткою.

Директор

Сергій ІЩУК